

BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“

АДАПТИРАНА УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА ЗА I ЕТАП ЗА ОБУЧЕНИЕ В КУРС ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КОМПЕТЕНТНОСТИ ОТ ПРОГИМНАЗИАЛНИЯ ЕТАП НА ОСНОВНАТА СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Адаптираната учебна програма по география и икономика в V клас е предназначена за обучение на лица, навършили 16 години, които не са ученици. Тя е синхронизирана по отношение на теми, на компетентности като очаквани резултати от обучението и на нови понятия с учебната програма за V клас за общообразователна подготовка по география и икономика. Съобразена е с утвърдения адаптиран учебен план, според който обучението е 12 учебни седмици, а седмичният брой часове по география и икономика е 1,5 часа - общо 18 часа.

Обучението на възрастни в V клас е насочено към овладяване на базисни знания, умения и отношения, свързани с формиране на основите на географската култура за заобикалящото пространство на глобално и регионално ниво. Учебното съдържание по учебния предмет география и икономика е структурирано в следните области: Планетата Земя, География на природата, География на обществото и стопанството, География на континентите и страните и Географска информация.

В структурно отношение са композирани шест теми, които осигуряват постигането на очакваните резултати от обучението по

география и икономика в края на класа, определени с Държавните образователни стандарти за общообразователна подготовка. Обучението на възрастни за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап е свързано със специфични мотиви за учене и е насочено към обогатяване, систематизиране и обвързване на знанията и уменията с личностната и социалната реализация.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
1.Тема География на континентите и страните 1.1 Географията - древна и съвременна наука	Определя какво изучава географията. Описва откритията на Христофор Колумб, Вашку да Гама и Фернандо Магелан. Дава примери за използване на географията в своя живот.	Велики географски открития
2.Тема Географска информация 2.1 Географски глобус и географска карта	Определя какво е географска карта и мащаб. „Чете“ условни знаци на географска карта.	мащаб общогеографска карта
3.Тема Планетата Земя 3.1 Планетата Земя - форма, размери и движения	Описва мястото на Земята в Слънчевата система, нейната големина и форма. Познава движенията на Земята около оста ѝ и около Слънцето и последиците от тях.	равноденствие слънцестоене
3.2 Строеж на Земята	Описва вътрешния строеж на Земята - ядро, мантия и земна кора. Изработва схема на вътрешния строеж на Земята.	
3.3 Сушата и водата на Земята – континенти и океани	Обяснява какво е континент и океан, бряг и брегова линия. Описва формирането на съвременните континенти. Посочва на картата континентите, океаните и бреговете форми.	остров,залив

<p>4.Тема География на природата 4.1 Релеф и полезни изкопаеми</p>	<p>Определя какво е релеф. Обяснява особеностите на релефа - образуване, видове скали(магмени,седиментни и метаморфни), които го изграждат, форми на релефа. Разпознава (на карта, в изображение, в текст) форми на релефа (планина, хълм, плато, низина, равнина, долина, котловина, депресия). Дава примери за изкопаеми горива, рудни и нерудни полезни изкопаеми.</p>	<p>вътрешни и външни земни сили</p>
	<p>Определя значението на релефа и на полезните изкопаеми. Знае правилата за разумно поведение по време на земетресение.</p>	
<p>4.2 Климат - фактори и елементи</p>	<p>Определя какво е време и климат. Познава факторите и елементите на климата. Знае за изменението на климата по географска ширина и надморска височина. Определя значението на климата.</p>	<p>въздушни маси, океански течения; температура, вятър, валежи</p>
<p>4.3 Климатични пояси и области</p>	<p>Знае особеностите на основните климатични пояси (екваториален, тропичен, умерен, полярен) и планинската климатична област.</p>	
<p>4.4 Световен океан</p>	<p>Обяснява свойствата на водата в Световния океан (температура, соленост, движения). Определя значението на Световния океан и необходимостта от опазването му.</p>	<p>вълни</p>
<p>4.5 Води на сушата</p>	<p>Обяснява особеностите на водите на сушата. Определя значението на водите на сушата и необходимостта от опазването им. Знае правилата за разумно поведение при наводнение.</p>	<p>речна система; устие; водосборен басейн; ледник; подземни води; пълноводие и маловодие на реките</p>
<p>4.6. Почви, растителен и животински свят</p>	<p>Определя какво е почва. Описва особеностите на почвите - формиране, типове, разпространение и значение. Описва особеностите на растителния и животинския свят - основни видове, разпространение и значение. Обяснява необходимостта от опазването на почвите,</p>	<p>латеритни, пустинни, черноземни, кафяви горски почви</p>

	растителния и животинския свят.	
4.7. Природни зони на Земята	<p>Определя какво е природна зона.</p> <p>Описва основните природни зони по правило. Проследява по карта измененията на природните зони по географска ширина.</p>	<p>зона на влажните екваториалните гори; зона на тропичните пустини; зона на горите в умерения пояс; зона на полярните пустини</p>
<p>5 .Тема География на обществото и стопанството</p> <p>5.1 Население на Земята</p>	<p>Знае броя, гъстотата и разпределението на населението.</p> <p>Описва основните човешки раси.</p> <p>Определя разпространението на основни религии (християнство, ислям, будизъм).</p> <p>Дава примери за взаимно уважение и търпимост между хората.</p>	<p>миграция</p>
5.2 Селища	<p>Определя какво е селище.</p> <p>Описва особеностите на видовете селища (град, село).</p> <p>Назовава и описва основни проблеми на селищата - замърсеност, пренаселеност или обезлюдяване, транспортни проблеми.</p>	
5.3 Политическа карта на света	<p>Знае какво е държава и форма на управление. Групира държавите по: площ, географскоположение, брой на населението и форма на управление (република, монархия).</p> <p>Назовава някои международни организации (ООН, ЕС, НАТО).</p>	<p>политическа карта</p>
5.4 Стопанство	<p>Определя какво е стопанство.</p> <p>Обяснява влиянието на природните и обществените фактори върху развитието на стопанството.</p> <p>Назовава основни стопански дейности (добиващи, обработващи, обслужващи).</p>	<p>пазарно стопанство; земеделие</p>
<p>6. География на континентите и страните</p> <p>6.1 Географско положение, големина, брегове и опознаване на</p>	<p>Определя географското положение, големината и границите на Африка по правило.</p> <p>Описва бреговете по карта.</p> <p>Описва опознаването и изследването на континента от</p>	

Африка	Вашку да Гама и Дейвид Ливингстън. Нанася върху контурна карта названията на: Гибралтарски проток, Суецки канал, Средиземно море, Червено море, о. Мадагаскар, Гвинеийски залив, п-в Сомалия.	
6.2 Релеф и полезни изкопаеми	Описва релефа на Африка. Познава типичните полезни изкопаеми за Африка и тяхното териториално разпределение. Описва опознаването и изследването на континента от Вашку да Гама и Дейвид Ливингстън. Нанася върху контурна карта названията на изучените форми на релефа: Заирска котловина, областта Судан, Сахара, Етиопска планинска земя, Калахари, Намиб, Килиманджаро, Драконови планини, Атласки планини.	
6.3. Климат	Обяснява факторите и елементите на климата в Африка.	
6.4. Климатични пояси и области	Характеризира климатичните пояси и планинската област в Африка по правило. Разпознава по карта климатичните пояси на Африка.	субекваториален пояс; субтропичен пояс
6.5. Води	Характеризира водите на Африка - главен вододел, отточни и безотточни области, използване и опазване. Нанася върху контурна карта названията на изучените реки (Нил, Конго, Нигер, Замбези), езера (Виктория, Танганика, Чад) и водопада Виктория.	
6.6 Природни зони	Характеризира природните зони и планинската област в Африка.	зона на саваната, зона на твърдолистните вечнозелени гори и храсти; оазис
6.7 Население и политическа карта	Характеризира населението на Африка - брой, разпределение, расов състав, бит и култура. Описва съвременното състояние на политическата карта на Африка. Изразява мнение за типични проблеми на населението (глад, болести, неграмотност).	местно и преселено население; колония

6.8 Стопанство	Характеризира съвременното състояние на стопанството на Африка. Обяснява териториалното разпределение на основни стопански дейности.	
6.9 Страни в Африка	Характеризира страните Египет и РЮА по правило.	
6.10 Антарктида	Определя географското положение, големината и границите на Антарктида. Описва опознаването и изследването на континента - Белингсхаузен - Лазарев, Руал Амундсен, българското участие. Характеризира природата на Антарктида. Познава особеното в политическия статут на Антарктида.	

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ОБУЧАЕМИТЕ

Учителят осъществява непрекъснат и пряк контрол, като прилага основните методи за текуща и обобщаваща проверка.

Оценката в края на курса се формира въз основа на неформалното и формалното оценяване през целия период на обучение и отразяването на постигнатите знания и умения. Неформалното (текущо) оценяване включва резултати при изпълнение на домашни работи и на практически задачи в час в писмена и в устна форма. В час обучаемите работят самостоятелно, по двойки, в по-големи групи или всички заедно. Формалното оценяване на постиженията на обучаемите се осъществява чрез писмен тест, който включва задачи с триизбираеми отговора, от които само един е верен, и задачи с кратък свободен отговор. Във връзка със спецификата на обучението по география и икономика тази учебна програма представя теми, които са предпоставка за изграждане на умения за работа с контурна карта и учебен атлас.